Míriam Iscla: 'La defensa de la veritat ha de tenir com a mínim un lloc a la memòria'

L'actriu porta a escena, a Figueres, 'un text dur i necessari' sobre la periodista russa Anna Politkóvskaia

L´actriu Miriam Iscla

Míriam Isclamostrarà aquest divendres a La Cate(21.00 hores) la cara més bruta i fosca de la guerra de Txetxènia, convertida en la periodista russa Anna Politkóvskaia, assassinada el 2006. Dona no reeducableés un text del tot necessari: "com més gent el conegui i senti que li remou per dins, millor", assegura l´actriu. Un monòleg dur escrit per Stefano Massiniun any després del seu assassinat. Míriam Iscla, lluny d´imitar la periodista, vol deixar sentir la seva ànima, el seu compromís i la seva indignació a l´escenari.

Què va sentir quan li arriba aquest paper a les mans?

El director, Lluís Pasqual, me´l fa llegir, em deixa un paquet, amb el text a dins, un dia al vespre i ell ja sabia que jo no podria deixar de llegir-lo... El vaig trucar a les dues de la matinada dient-li que jo això ho volia fer, perquè em va remoure absolutament tota per dins. És un text denúncia, un tipus de teatre que no havia fet i, evidentment, és un cas real, jo me´n recordava. Hi ha un interès a part del professional –treballar amb en Lluís és un honor i també que et faci el regal de donar-te un monòleg– després hi ha un interès personal, en aquesta història, perquè com més gent la vegi, millor, i com més remoguda se senti, com jo em vaig quedar, millor. Em fa especial il·lusió fer aquesta funció, m´honora molt parlar d´aquesta dona i per mi és necessari fer aquest acte teatral al servei d´una denúncia i d´una exposició d´uns fets molt durs.

Molta gent ho recorda, però potser no es coneix bé la història...

Tothom més o menys l´ha sentit: hi ha moments de la història d´aquesta dona molt impactants, com el del Teatre Dubrokna: jo tenia la imatge de la gent asseguda allà amb el cap recolzat enrere, intoxicada per un gas o el de l´escola de Beslan, pràcticament dinamitada, arrasada amb moltes criatures i famílies dins. Són moments que aquesta dona va viure d´una manera molt especial, va ser requerida en aquest espai. El repàs que fa aquesta funció –és una dramatúrgia sense sorpreses, tothom sap que serà assassinada– es converteix en un viatge, el mateix que fa ella, el d´una persona interessada, indignada, amenaçada, enverinada i finalment assassinada. Aquest viatge d´involucració que fa la dona també el fem nosaltres, cada vegada més dins de la història, més

indignats, com li passava a ella que no va poder deixar de parlar tot i ser amenaçada.

Una oportunitat fer teatre denúncia?

No havia fet teatre denúncia, però he tingut la sort de fer aquest any passat Dona no reeducable i un altre espectacle: Només són dones, sobre dones de la guerra civil. Dues realitats, dues veritats truncades... Fer d´altaveu damunt un escenari i fer teatre denúncia m´ha permès tocar altres tecles... el teatre serveix per a moltíssimes coses, de vegades només per distreure, per evadir-nos, per riure per plorar i per indignar-nos, per pensar... Segurament hi ha coses que t´indignen i t´hi has de comprometre... que et faci pensar és el que molesta... per això tenim un 21 per cent d´iva. I si el teatre t´ha de fer reflexionar, el teatre denúncia és l´exemple màxim, això no agrada, el poble no ha de pensar... En aquest cas a més té la funció d´honorar aquesta dona...

Un paper extremadament dur...

És un text dur, un viatge difícil a escala interpretativa. La feina amb en Lluís ha estat de treure els efectes teatrals, d´arribar a la veritat i explicar aquesta història molt, molt dura, molt directa que és com escrivia també Anna Politkóvskaia. Ella escrivia i exposava una realitat i és el que s´ha fet des de l´escenari...

Com s´ha preparat el personatge?

Vaig llegir molt sobre ella, vaig veure molts vídeos, entrevistes, fotografies, però vam parlar molt amb en Lluís i no es tractava d´imitar-la... no és una imitació física o de moviment. Porto unes ulleres i unes canes, ella tenia el cabell molt blanc, suposo que del patiment. Aquesta és l´única cosa que pot fer-la recordar. El que dèiem era que si aconseguíem que la seva ànima i indignació fos la mateixa ja seria ella.., i la feina ha estat llegir com ella n´estava, d´implicada. Va venir a la funció de Barcelona gent que l´havia coneguda i va dir que no ens assemblàvem, però que l´havien vist a ella, el grau que estava ella d´indignada, el que havia patit i com seguia endavant amb la lluita... Volíem mostrar el seu desig constant d´explicar la veritat, de no ser d´un bàndol o d´un altre, sinó de fer que la gent pensés. Això molestava i ella estava exposada i amenaçada. Però ella sabia que la gent que en algun moment li explicava el que passava, perquè ho escrivís, era assassinada, amb la qual cosa ella no podia deixar d´escriure, tenia aquest compromís.

Com arriba al públic una història tan dura?

D´una forma molt directa. És una denúncia. El text es basa en textos que ella mateixa va escriure. La història és dura perquè és directa. No és que jo faci grans coses, faig una cosa tan difícil que és intentar explicar-ho directament i sense teatre, amb la implicació, amb el dolor, amb la indignació, amb la cerca de la justícia, amb la por... deien que entrava als llocs amb la cara terroritzada, i li deien que ho deixés, però no podia. Els seus fills vivien a Rússia, i la van assassinar entrant a casa. No es va amagar, no va fugir, no va treure la seva família, és fins al final una dona d´una integritat que, si em preguntes si jo la tinc, et diria que no, no sé què es fa en situacions extremes, no sé què faria... però el que va fer ella ha de tenir, com a mínim, un lloc a la memòria, ens ha de fer pensar i realment això és el que m´ha provocat a mi.

Un personatge així et transforma?

Et fa créixer com a persona, tots els personatges t´ensenyen coses, però en aquest cas estem parlant de la integritat amb la veritat i amb la mateixa professió: "Jo sóc periodista i em dedico a explicar els fets: sembla molt fàcil, però és el més difícil del món: han entrat uns, han disparat, jo no dic que siguin bons o dolents, estan violant dones, ho fan tant uns com els altres, estan matant les famílies i jo només ho explico", això molesta... Ella no prenia partit, feia pensar si això era correcte o no, això és fer créixer la població. El periodisme ha de fer això: no ha de dir quins són els bons o els dolents, això ho fan els jutges...

És una reflexió sobre l´ofici?

Va venir moltíssima gent de l´escola de periodisme i periodistes, és una bona lliçó, però també més enllà de l´ofici, és una lliçó de vida. Et fa pensar si jo dic el que penso o dic el que m´han dit que he de pensar; si tinc un criteri fet a mesura del que jo visc. Quin és el meu pensament, davant qualsevol injustícia o fet que està passant. La premsa està cada cop més dirigida per una gran economia, els continguts estan polititzats i economitzats, està bé reflexionar-hi.

Finalment, l´assassinat d´Anna Politkóvskaia no s´ha aclarit...

Es va fer un judici de fum davant la insistència dels fills. Al cap de res de ser jutjats els acusats ja estaven a carrer... Quan ella vivia i quan la van matar, Putin era el president de Rússia i tant ell com el president de Txetxènia són els mateixos ara que fa deu anys. L´única que no hi és, és ella. Hi ha un escrit al principi de l´obra que diu: Hi ha persones a qui se´ls pots fer entrar en raó i persones que no es poden fer entrar en raó, i són no reeducables i per tant s´han d´eliminar. Ho va dir un ministre del gabinet rus. Ella era una dona no reeducable i la van eliminar.

Font del document:
http://www.emporda.info/cultura/2016/11/29/miriam-iscla-defensa-veritat-ha/337776.html?utm_source=rss